

GÅRDER OG BRUK

Gården Viker er en av de eldste i Ådal og har alltid vært et samlingssted i grenda.

BYGDE-TRADISJONENE LEVER I VIKER-GRENDA

Det er en sann vederkvegelse å ta turen innover til Vikergrenda i Vestre Ådal - der man snart føler at noe av det gamle og fine ved bygde-kulturen fortsatt er igjen, og der folket som bor her har greid å bevare noe av det gamle i bygdetradisjonene. Det var til disse traktene vi en regnfull novemberdag kom på besøk, og vi ble særdeles godt mottatt - slik som skikken har vært på bygdene fra gammelt av. En vandring i både nåtid og fortid hørte med til vårt oppdrag, og på Viker gård, og i grenda forøvrig, er det i så måte rike kilder å øse av. Det er vel på det rene at gården Viker som i dag eies og drives av Gudbrand Viker, hører med til de eldste i Ådalen - blant annet fordi man på gården har en gravhaug som synes godt i terrenget. Det er også på det rene at det var over gården her at rideveien fra Vestlandet og Valdres gikk i gamle tider, og

den dag i dag kan man finne rester etter veien i bakken like ved kirken. Kirken har ligget her i århundrer, og man vet også at gården i uminnelige tider har vært et samlings-sted.

Gården har i dag 170 mål innmark, 9000 mål skog og fjellherligheter. Når det gjelder eiendomsretten i snauffjellet, er det ingen klare grenser. Det heter i gamle papirer at fra tregrensen og videre er intet dele lenger påkrevet, og det hyggelige er at selv om grensene i fjellet har vært særdeles uklare, så har det aldri vært uoverensstemmelser mellom eierne av de gårder som grenser opp til snauffjellet. I sin tid hadde Viker gård også 6-7 husmannsplasser, men disse er forlengst solgt til brukerne på eiendommene. Det var mange folk og stor arbeidstrafikk på gården i gamle dager. Gården var som et eget samfunn, og det som ble avlet på gården og dre-

vet fram av skogen skulle gi levebrød til mange mennesker. Ole Viker husker fra sine barndomsdager at slåttonna var noe spesiell, og han husker også at når folket dro på slåtte-arbeide så var det en lang rekke av mennesker.

Dyr hadde man alltid på gården - både i fjøs og stall, mens eiendommen nå drives med korndyrking. I dag teller han på knappene Gudbrand Viker. Det kan være muligheter for at han begynner med dyr igjen. Hovedbygningen er av nyere dato. Den er i reisverk og bygd i 1914, mens uthusene - deriblant et praktfullt stabbur, skriver seg fra 1850-årene. Sidebygningen som er i tømmer, er av spesiell karakter og bygd på i flere etapper. I tillegg er det de senere årene reist en ny bygning der nåværende eier med familie holder til.

Til gården hører det også seter på Viker-fjell der det til for en

del år siden ble drevet seter-drift og der Olaug Viker holdt til hver sommer med buskapen. Bilveien fra bygda og forbi setra ble bygget for en del år siden, og Viker-fjell-området besøkes nå av tusenvis av mennesker både vinter og sommer. Også Gudbrand Viker har satsel på turisttrafikken, og han har hittil parsellert ut i alt 76 hylle-tomter.

I stuene på Viker gård er en del gamle ting som forteller om slekten. Det er blant annet en gammel kiste med navnet «Olaug Erihs Datter Anno 1755.» Men det som spesielt fanger vår oppmerksomhet er en gammel dansk bibel fra 1550 - et eksemplar som det vel neppe er så mange av her i landet. Også i denne boken er det nedtegnet en del navn. Blant annet står det: Denne Bog har jeg ført Oloug Eriksdatter Holte. Undertegnet av Loia Olsdatter Rustand som ble gift til nabogården Elsrud.

En del av familien rundt familie-bibelen fra 1550. Foran odelsgutten Ola, nåværende eier Gudbrand Viker og, til høyre Ole Viker som nå er pensjonist. Bakerst ungene på gården, Ragnhild, f. Tunga, og Thea Viker som er gift med Ole Viker.

Tre generasjoner

I 1800 står Viker oppført som Norderhov prestebolig. Ved kongelig skjøte av 1825 gikk eiendommen over til Nils Hønsen. I 1850 ble gården overtatt av Opplysningsvesenets fond, men bare seks år etter ble den kjøpt av Thor Nilsen Viker (Sandviken). I den nåværende families eie kom gården først i 1861 da den ble kjøpt av en ådøling som het Gulbrand Fjøsvisken og Else Fjøsvisken. Det var hun som ble

denne gården, og det er vel ikke minst fra fedrenegården og Viker-fjellet han har fått inspirasjon til flere av sine fremragende natur-filmer. Einar Viker som

også er en bror av Ole og Nils eier Sandviken gård i samme grend, og det er han som driver Sandviksetra bevertersted på Viker-fjell

Nr. 48 1975	Kjært båt	Late som	Vekt	Inn- hegning	Nøktein	Samling av hus	Klarte	Kons.	Kare	X XXX X	Selv- tuktende person	✓	Kort Pøpeken- de ord
By i Drammen										Pike- navn			

Viker

Tre generasjoner

I 1800 står Viker oppført som Norderhov prestebolig. Ved kongelig skjøte av 1825 gikk eiendommen over til Nils Hanssen. I 1850 ble gården overtatt av Opplysningsvesenets fond, men bare seks år etter ble den kjøpt av Thor Nilsen Viker (Sandviken). I den nåværende families eie kom gården først i 1861 da den ble kjøpt av en ådøling som het Gulbrand Fjøsvisken og Else Fjøsvisken. Det var hun som ble kalt «Mor Viker» og som var datter av krigsveteranen Ole Nilsen Steinbækken (Nesmoen). I 1907 overtok så brorsønnen Gudbrand Viker som ble gift med Olaug født Elsrud. Han var brorsønn til Else og kom fra gården Gutterud i Krødsherad. Ole Viker overtok så eiendommen i 1947, og ved siden av gårdsdriften var han distriktssjef i Tømmermålingen - en stilling han innehadde til for et par år siden.

Han er gift med Thea Hagen også fra Viker-grenda. Nå er det Gudbrand Viker (sønn av Ole og Thea Viker) som er bonde på gården, og han er gift med Ragnhild født Tunga. Odels-gutten som heter Ola er 14 år, og han har stor interesse for gårdsdriften.

Hans søster som er 11 år, heter Mona Olaug. Ole Viker har også en datter, Mari gift Opperud.

Mens vi er inne på slekten på Viker kan nevnes at tannlege Nils Viker i Hønefoss kommer fra

denne gården, og det er vel ikke minst fra fedrenegården og Viker-fjellet han har fått inspirasjon til flere av sine fremragende natur-filmer. Einar Viker som

også er en bror av Ole og Nils eier Sandviken gård i samme grend, og det er han som driver Sandviksetra bevertersted på Viker-fjell

På gården Viker har det vært kirke i over fem hundre år - idet den omtaltes i et dokument fra 1462. Den første kirken skal ha vært en stavkirke, og denne ble revet og erstattet med den nåværende i 1702. Historikerne mener at en del av inventaret i den første kirken - blant annet altertavle, krusifiks av tre og prekestol ble anbragt i den nye kirken. På den tid da Viker kirke ble

bygget var Jonas Ramus sogneprest i Norderhov og Ådal. Det hører med til historien at Ramus-familien kjøpte kirken, og at den var i denne familiens eie en del år. En såkalt almuestue (prekestue) hørte også med på gården.

Tekst: Paul Aasnæss
Foto: Reidar Halden

Denne stuen ble senere flyttet, og av materialene ble det reist et kapell i nærheten av kirken. Det heter i den gamle Ådals-boken at denne almuestuen også ble brukt som skole. Senere ble det bygd ny skole i kretsen, men etter krigen nådde sentraliseringen også denne kretsen og barna fra Viker går nå på Ringmoen skole. Når folket nå skal til kirke, kommer de kjørende i bil de som kommer fra andre siden av fjorden. Ikke slik før i tiden. På sommerstid var det stor båt-trafikk over fjorden av folk som skulle til kirke. I den gamle Ådalsboka finner vi et sjeldent fint bilde av båtferden på Sperillen en kirkesøndag der flere båter kommer etter hverandre på vei mot Viker-stranda.

vandring i både nåtid og fortid lørte med til vårt oppdrag, og på Viker gård, og i grenda forøvrig, er det i så måte rike kilder å øse iv. Det er vel på det rene at gården Viker som i dag eies og trives av Gudbrand Viker, hører ned til de eldste i Ådalen - blant annet fordi man på gården har en gravhaug som synes godt i terrenget. Det er også på det rene at det var over gården her at rideveien fra Vestlandet og Valdres gikk i gamle tider, og

påkrevet, og det hyggelige er at selv om grensene i fjellet har vært særdeles uklare, så har det aldri vært uoverensstemmelser mellom eierne av de gårder som grenser opp til snau fjellet. I sin tid hadde Viker gård også 6-7 husmannsplasser, men disse er forlengst solgt til brukerne på eiendommene. Det var mange folk og stor arbeidskraft på gården i gamle dager. Gården var som et eget samfunn, og det som ble avlet på gården og dre-

ka være mutigheter for at han begynner med dyr igjen. Hovedbygningen er av nyere dato. Den er i reisverk og bygd i 1914, mens ulhusene - deriblant et praktfullt stabbur, skriver seg fra 1850-årene. Sidebygningen som er i tømmer, er av spesiell karakter og bygd på i flere etapper. I tillegg er det de senere årene reist en ny bygning der nåværende eier med familie holder til. Til gården hører det også seler på Viker-fjell der det til for en

slekten. Det er blant annet en gammel kiste med navnet «Olaug Erihs Datter Anno 1755.» Men det som spesielt fanger vår oppmerksomhet er en gammel dansk bibel fra 1550 - et eksemplar som det vel neppe er så mange av her i landet. Også i denne boken er det nedtegnet en del navn. Blant annet står det: Denne Bog har jeg føert Olaug Eriksdatter Holte. Undertegnet av Loia Olsdatter Rustand som ble gift til nabogården Elsrud.

Nr. 48 1975	Kjenn båt	Late som	Vekt	Inn- hegning	Nøktørn	Samling av hus	Klarte	Kons.	Kare	X XXX X	Selv- tuktende person	Kort Påpeken- de ord
By i Danmark										Pike- navn Føres til kredit		
Partøede dyr									Skjelve Det som står igjen			
Rovdyr						Mis- bruker Strider						
Melding Element				Gir stilling Tillatelse								Veiviser
			Liv Foren									Gir befalinger
Meteor- sten									Står for ny		Samfunn i alt	
Kan pakke seg							Legems- deler					
Utstikker				Bil- betegnelse M. navn			Vekt					K. navn
		For- ning			Gass						Carbon- i	